

**КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»**

СХВАЛЕНО

Протокол Вченої ради
КВНЗ «Харківська
академія неперервної освіти»
№ 2 від 25.03.2026

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ КВНЗ «Харківська
академія неперервної освіти»
№ 19 від 26.03.2026

**Освітня програма підвищення кваліфікації
педагогів-організаторів**

**«ВИХОВНІ ПРАКТИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ
УЧНІВ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ»**

**«EDUCATIONAL PRACTICES OF PEDAGOGICAL SUPPORT
OF STUDENTS IN THE EDUCATIONAL ENVIRONMENT»**

РЕКОМЕНДОВАНО

Протокол засідання
кафедри освітнього менеджменту та
виховання
20.03.2026 № 3

Харків - 2026

Розробник: Комунальний вищий навчальний заклад «Харківська академія неперервної освіти» (Скрипка К.С., доктор філософії, ст. викладач кафедри освітнього менеджменту та виховання Комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти»)

Напрямок: удосконалення професійних компетентностей педагогів-організаторів з виховної роботи ЗЗСО

Розроблено на основі типової програми: типової програми немає

Термін дії програми: з 01.06.2026 до 31.12.2030 року

Рецензенти:

Марина Смирнова, канд. пед. наук, професор кафедри освітнього менеджменту та виховання КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»

Олена Половик, заступник директора з виховної роботи КЗ “Старомерчицький ліцей” Валківської міської ради Богодухівського району Харківської області

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність освітньої програми «Виховні практики педагогічної підтримки учнів в освітньому середовищі» зумовлена необхідністю підвищення професійної компетентності педагогів-організаторів у реалізації ефективних виховних практик, спрямованих на всебічну підтримку учнів в умовах сучасного освітнього середовища.

Реформування освітньої галузі, впровадження Нової української школи, виклики воєнного часу та посилення ролі виховної складової в освітньому процесі актуалізують потребу в оновленні знань та освоєнні сучасних технологій педагогічної підтримки. Педагог-організатор сьогодні виступає ключовою фігурою у формуванні безпечного та підтримувального виховного середовища закладу освіти, координуючи діяльність учнівського колективу, педагогів, батьків та громадських організацій.

Особливої актуальності набуває необхідність формування компетентностей з питань педагогічної підтримки учнів, ціннісних орієнтирів сучасної української школи, розвитку культури партнерства, упровадження соціально-емоційного та етичного навчання, учнівського самоврядування, психосоціальної підтримки як основи збереження ментального здоров'я учасників освітнього процесу в умовах війни, а також реалізації цифрових технологій та штучного інтелекту у виховній діяльності.

Зміст Програми розроблено відповідно до державної політики щодо реформування системи освіти, а також з урахуванням вимог законів України: Закону України «Про освіту», Закону України «Про повну загальну середню освіту», Закону України «Про протидію булінгу (цькуванню)», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» та Стратегії утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2030 року.

Цільова група: педагоги-організатори

Обсяг (тривалість): 75 годин / 2,5 кредита ЄКТС:

- лекції – 20 год (27 %);
- практико-орієнтовані види роботи – 40 год (53 %);
- самостійна робота – 13 год (17 %);
- контрольні заходи – 2 год (3 %).

Особливості реалізації програми

Тривалість програми – інтенсивна (до 1 місяця).

Програма передбачає системний та комплексний підхід до виховних практик педагогічної підтримки учнів у закладі загальної середньої освіти. Реалізація програми базується на сучасних педагогічних підходах: дитиноцентризмі, педагогіці партнерства, інтеграції навчання та виховання.

Особлива увага приділяється розвитку виховних практик педагогічної підтримки учнів, формуванню безпечного та підтримувального освітнього середовища, питанням критичного мислення, медіаграмотності, інклюзивного навчання, лідерського потенціалу педагога-організатора та розвитку учнівського самоврядування.

Освітня програма ґрунтується на поєднанні теоретичних занять, практико-орієнтованих форм роботи, зокрема тренінгів, практикумів, педагогічних кейсів, майстерень, лабораторій ідей та самостійної роботи слухачів. Навчання здійснюється за умов активної взаємодії учасників освітнього процесу, створення партнерського освітнього середовища, а також доступу до цифрових освітніх ресурсів.

Науково-педагогічні та педагогічні працівники Харківської академії неперервної освіти можуть реалізовувати Програму повністю або частково (з можливістю змін до 30% змісту за умови дотримання державних вимог до підвищення кваліфікації педагогічних працівників).

За відсутності професійного стандарту педагогів-організаторів, компетентності, що вдосконалюватимуться під час підвищення кваліфікації, будемо визначати за Професійним стандартом «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженим наказом МОНУ від 29 серпня 2024 р. № 1225.

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна).

Мета підвищення кваліфікації: удосконалення та розвиток фахових компетентностей педагогів-організаторів щодо організації та здійснення виховних практик педагогічної підтримки здобувачів освіти в сучасному освітньому середовищі.

Завдання підвищення кваліфікації:

- *розширити* знання педагогів-організаторів щодо сучасного нормативно-правового забезпечення організації виховного процесу в умовах воєнного стану та реформування освіти;
- *поглибити* знання щодо сучасних підходів до організації виховних практик педагогічної підтримки учнів та створення безпечного освітнього середовища в закладі загальної середньої освіти;
- *сформувати* готовність до реалізації завдань професійної орієнтації, національно-патріотичного виховання, формування ціннісних орієнтацій та української ідентичності учнів;
- *розвинути* вміння ефективно використовувати цифрові технології та штучний інтелект у виховній роботі педагога-організатора;
- *сформувати* вміння застосовувати інструменти психолого-педагогічного супроводу, соціально-емоційного навчання та здоров'язбережувальних практик у виховній діяльності;

- *формувати* вміння створювати мініпроекти виховного напрямку, спрямовані на формування ціннісного освітнього середовища, розвиток соціальних компетентностей, партнерської взаємодії та підтримки всіх учасників освітнього процесу.

Очікувані результати навчання. За результатами навчання слухачі оволодіють знаннями та набудуть (удосконалять) уміння, навички та способи діяльності щодо:

- нормативно-правової бази у сфері організації виховного процесу в закладі освіти, особливостей діяльності педагога-організатора в умовах воєнного стану та реалізації Концепції НУШ;
- ефективних підходів до організації виховних практик педагогічної підтримки учнів, ролі педагога-організатора у формуванні безпечного та інклюзивного освітнього середовища;
- організації національно-патріотичного виховання, розвитку культури партнерства, формування ціннісних орієнтацій і громадянської ідентичності учнів;
- реалізації виховних практик з урахуванням сучасних трендів, зокрема учнівського самоврядування, професійної орієнтації, екологічного виховання та просвітницько-профілактичної роботи;
- застосування цифрових технологій, AI-інструментів та психолого-педагогічних методик у виховній практиці педагога-організатора;
- розробки та реалізації мініпроектів соціально-педагогічного напрямку для формування виховних практик педагогічної підтримки в освітньому середовищі.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

- Педагогічного соціального та мережевого партнерства
- Функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти
- Інформаційно-цифрова

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації

Підсумкове оцінювання здійснюється наприкінці програми у вигляді підсумкового тестування за темами освітньої програми, що дозволяє оцінити рівень засвоєння знань, умінь слухачів та спрямоване на визначення рівня сформованості професійних компетентностей, що вдосконалюватимуться (педагогічного соціального та мережевого партнерства, функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти, інформаційно-цифрова).

Підсумкове тестування здійснюється у вигляді тесту із 20 питань.

I рівень: 14 завдань з вибором однієї правильної відповіді. До кожного із завдань наведено чотири або п'ять варіантів відповіді, з яких лише один

правильний. Завдання вважається виконаним, якщо слухач вибрав і позначив правильну відповідь (кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал).

4 завдання з вибором декількох правильних відповідей. До кожного із завдань наведено п'ять-шість варіантів відповіді, з яких декілька правильних (кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал. Максимально 2 бали за 1 завдання).

II рівень: 2 завдання на встановлення відповідності. До кожного завдання наведено інформацію, позначену цифрами і буквами. Щоб виконати завдання, необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами та буквами (утворити «логічні пари»). Завдання вважається виконаним, якщо слухач правильно зробив поєднання рядків та колонок (кожна правильно встановлена відповідність оцінюється в 1 бал. Максимально 1 бал за 1 завдання).

Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання підсумкового тесту, – 24 бали. Прохідний бал – 18 (75 %). Учасники, які успішно пройшли навчання та склали підсумковий тест, отримують свідоцтво про підвищення кваліфікації.

Вартість:

- для педагогічних працівників усіх категорій та керівників закладів освіти, що фінансуються з місцевих бюджетів Харківської області, навчання здійснюється безкоштовно;
- для працівників закладів освіти державної та приватної форм власності, працівників закладів інших, крім освіти, галузей, та інших регіонів – платна послуга, вартість якої визначена «Переліком освітніх послуг КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», що розміщений на сайті Академії (<http://edu-post-diploma.kharkov.ua/>)

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено поєднання теоретичної підготовки з активними, практико орієнтованими формами навчальної діяльності, що спрямовані на формування та розвиток професійних компетентностей педагогів-організаторів.

Особливістю освітньої програми є використання інтерактивних методів навчання, тренінгів, практикумів, майстер-класів, лабораторій ідей, практичних майстерень, обміну досвідом та рефлексивних активностей в організації освітнього процесу курсів підвищення кваліфікації.

Самостійна робота слухачів передбачає опрацювання нормативно-правових документів у сфері освіти, аналіз навчально-методичних матеріалів, виконання індивідуальних і групових практичних завдань, виховних мініпроектів, рефлексію власної педагогічної діяльності й визначення індивідуальної траєкторії професійного розвитку.

Зміст програми складається з 4 модулів та 30 тем. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест із 20 питань. Максимальна кількість балів – 24 бали.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 75 год, з них: 20 год – лекційні заняття, 40 год – практична робота, 13 год – самостійна робота, 2 год – контрольні заходи.

№ тем и	Назва навчальних тем	Кількість годин				
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усьо го
МОДУЛЬ 1. Нормативно-правові засади організації виховного процесу в загальній середній освіті						
1.1	Нормативно-правові засади діяльності педагога-організатора в системі виховної роботи під час воєнного стану	1	1			2
1.2	Ціннісні орієнтири Нової української школи	1	1			2
1.3	Організація безпечного освітнього середовища: роль педагога-організатора	1	1	2		4
1.4	Розвиток внутрішньої системи якості освіти в закладах загальної середньої освіти: виховний аспект	1	1	2		4

Разом за модулем		4	4	4		12
МОДУЛЬ 2. Сучасні напрями роботи педагога-організатора в закладі загальної середньої освіти						
2.1	Організація виховних практик педагогічної підтримки учнів в ЗЗСО: діяльність педагога-організатора	1	1			2
2.2	Розвиток культури партнерства у ЗЗСО: стратегія малих кроків	1	1			2
2.3	Шляхи активізації творчого потенціалу школярів у виховному процесі	1	1			2
2.4	Профорієнтаційна діяльність у сучасному закладі освіти: системний підхід	1	1	2		4
2.5	Просвітницько-профілактична функція працівника психологічної служби в реаліях сучасності	1	1			2
2.6	Виховання на цінностях як стиль організації взаємодії з дитиною	1	1			2
2.7	Шляхи формування української ідентичності в Новій українській школі	1	1			2
2.8	Аксіологічне спрямування професійної діяльності педагога-організатора	1	1			2
2.9	Професійний розвиток педагога-організатора у контексті реалізації функції виховання		2			2
2.10	Екологічне виховання в закладах загальної середньої освіти: сучасні підходи до організації		2			2

Разом за модулем		8	12	2		22
МОДУЛЬ 3. Професійний розвиток педагога-організатора та сучасні виклики освітнього середовища						
3.1	Лідерство педагога-організатора в організації освітнього процесу в НУШ		2			2
3.2	Супервізія як важливий елемент професійного зростання вчителя		2			2
3.3	Вектори розвитку інклюзивного навчання в закладах освіти	1	1	2		4
3.4	Учнівське самоврядування як ефективна виховна технологія: можливості та інструменти	1	1			2
3.5	Конкурси професійної майстерності для педагогічних працівників		2			2
3.6	Співпраця вчителя, бібліотекаря та батьків в інтересах дитини	1	1			2
3.7	Медіаграмотність: як не потрапити на гачок ІПСО та протидіяти їм	1	1			2
3.8	Цифрова інтерактивна взаємодія		2	2		4
3.9	Майстерня AI: технології штучного інтелекту у виховній роботі	1	1	2		4
3.10	Формуємо здоров'язбережувальну компетентність здобувачів освіти засобами проєктної діяльності	1	1			2
3.11	Тренінг розвитку навичок «Емоційний інтелект та		2			2

	стресостійкість як складові професійної майстерності»					
3.12	Лабораторія ідей: «Технології розвитку здібностей і талантів особистості в умовах загальної середньої освіти»		2			2
3.13	Способи організації командної роботи в дитячому колективі: інструменти взаємодії	1	1	1		3
3.14	Гартуємо стійкість: інтеграція фізичної підготовки та військово-патріотичного виховання в сучасній школі	1	1			2
<i>Разом за модулем</i>		8	20	7		35
МОДУЛЬ 4. Діагностико-аналітичний						
4.1	Настановне заняття «Формула ефективної виховної роботи: бачення, дія, результат»		2			2
4.2	Виховний кластер: інтеграція ідей та практик		2			2
<i>Разом за модулем</i>			4			4
<i>Підсумкові заходи: підсумкове тестування</i>					2	2
Усього:		20	40	13	2	75

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Модуль 1. Нормативно-правові засади організації виховного процесу в загальній середній освіті

Тема 1.1. Нормативно-правові засади діяльності педагога-організатора в системі виховної роботи під час воєнного стану

Правова компетентність педагога-організатора як система правових знань, переконань, навичок у професійно-педагогічній діяльності. Специфіка ієрархії законодавства України. Законодавчі акти, що закріплюють право на освіту та регулюють суспільні відносини в галузі освіти. Ознайомлення з головними статтями Законів України «Про освіту» (зі змінами), «Про повну загальну середню освіту» (зі змінами): права і обов'язки учасників освітнього процесу та регулювання трудових відносин в освітній галузі. Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану»: особливості умов праці в умовах війни. Огляд нормативно-правових актів щодо дистанційного навчання.

Практична частина. «Ієрархія законодавства – будуємо піраміду» (засвоєння структури правових актів України у сфері освіти). Кейси «Права та обов'язки педагога-організатора».

Тема 1.2. Ціннісні орієнтири Нової української школи

Актуальність питання формування ціннісних орієнтацій особистості. Поняття мораль, духовність, цінності. Нормативно-правова та науково-методична база виховання ціннісної особистості здобувача освіти. Характеристика нової моделі виховання. Ієрархія внутрішніх цінностей людини. Носії та фактори впливу на формування цінностей молодії особистості. Кодекс цінностей українського виховання і розвитку. Роль системи цінностей у житті людини.

Базові моральні цінності сучасного виховання. Основні принципи ціннісного виховання. Вікові особливості становлення особистості здобувача освіти. Методи та прийоми ціннісного виховання особистості в реаліях сьогодення.

Практична частина. Вправа «Термінологічна розминка». Створення словника «Цінності та антицінності». Вправа «Цінності на карті». Робота з кейсами «Цінності, що шануються/не шануються в закладі освіти».

Тема 1.3. Організація безпечного освітнього середовища: роль педагога-організатора

Безпечне освітнє середовище ЗЗСО та його складові. Нормативно-правові засади створення безпечного освітнього середовища. Обов'язки заступника директора з виховної роботи щодо створення безпечного освітнього середовища.

Профілактика дитячого травматизму. Організація співпраці з педагогами, батьками, учнями. Навчання учасників освітнього процесу

правилам безпечної поведінки особистості, формування навичок уникнення потенційних ризиків і небезпек. Пожежна безпека. Домедична допомога. Мінна безпека. Організація виховної профілактичної діяльності. Корисні інформаційні ресурси. Розслідування нещасних випадків. Відповідальність за порушення законодавства про охорону праці. Санітарний регламент для закладів загальної середньої.

Практична частина. Опрацювання системи профілактики дитячого травматизму на рівні закладу освіти. Гра Kahoot «Особиста безпека».

Тема 1.4. Розвиток внутрішньої системи якості освіти в закладах загальної середньої освіти: виховний аспект

Поняття внутрішньої системи забезпечення якості освіти (ВСЗЯО). Місце виховного компонента в ВСЗЯО. Показники якості виховної роботи. Інструменти моніторингу та оцінювання виховного процесу. Процедури самооцінювання виховної діяльності педагога-організатора. Використання результатів моніторингу для вдосконалення виховних практик.

Практична частина. Освітній кластер «Діагностика ЗЗСО: внутрішня карта якості виховання», виховний брейнстормінг «Майстерня якості: від ідеї до плану», «Виховний щоденник: подорож у власний досвід».

Модуль 2. Сучасні напрями роботи педагога-організатора в закладі загальної середньої освіти

Тема 2.1. Організація виховних практик педагогічної підтримки учнів в ЗЗСО: діяльність педагога-організатора

Сутність та стратегія педагогічної підтримки в сучасній освіті. Роль заступника директора з виховної роботи у формуванні освітньої стратегії. Принципи ефективного управління виховним процесом. Планування та організація виховної роботи в школі. Напрями виховної роботи: формування ціннісних і компетентнісних якостей учнів. Розробка річного та тематичного плану виховної роботи. Координація педагогічного колективу та розподіл відповідальності. Інтеграція виховних заходів у освітній процес. Роль заступника директора у наставництві та підтримці педагогів. Документування та аналіз результатів виховної роботи. Взаємодія з учасниками освітнього процесу. Застосування карток Scaffold у виховній роботі заступника директора. Основи проєктної діяльності у виховній роботі. Формування позитивного іміджу виховної роботи закладу загальної середньої освіти.

Практична частина. Освітній івент «Стратегія виховної роботи». «Майстерня планування: рік виховання» (створення річного плану виховної роботи, інтеграція заходів у освітній процес). «Виховний хакатон управлінських рішень» (практика координації педагогічного колективу, розподіл відповідальності та оптимізація управлінських процесів). «Освітній кейс: документування та аналіз» (відпрацювання навичок

документування результатів виховної роботи та аналіз ефективності заходів).

Тема 2.2. Розвиток культури партнерства у ЗЗСО: стратегія малих кроків

Педагогіка партнерства як невід'ємна складова НУШ. Сутність педагогіки партнерства, основні принципи та ідеї. Дитиноцентризм та гуманістичні основи педагогіки. Дії педагога в налагодженні партнерських відносин з учасниками освітнього процесу. Спілкування, взаємодія та співпраця як основа партнерства. Феномен маленького кроку та меморандум про співпрацю.

Практична частина. Вправа «Партнерство – це...». Робота в групах «Візія та цінності закладу освіти у побудові партнерства». Квадратний словник «Дитиноцентризм».

Тема 2.3. Шляхи активізації творчого потенціалу школярів у виховному процесі

Поняття творчості та творчого потенціалу. Властивості творчого потенціалу. Етапи виявлення творчих здібностей дітей. Особливості творчих здібностей гуртківців. Модель творчої особистості вихованця. Основні педагогічні напрями, завдання та методи розвитку творчих здібностей вихованців. Інтерактивні технології як засіб розвитку творчого потенціалу. Види творчих завдань.. Сучасні інструменти для розвитку творчого потенціалу дитини.

Практична частина. Опрацювання навчальних карток «Сторітелінг як ефективний метод розвитку творчого потенціалу дитини». Заповнення таблиці «Основні типи освітніх історій». Ознайомлення з практичними техніками створення історій.

Тема 2.4. Профорієнтаційна діяльність у сучасному закладі освіти: системний підхід

Сутність і завдання профорієнтаційної діяльності в ЗЗСО. Нормативно-правове забезпечення профорієнтаційної роботи. Системний підхід до організації профорієнтації: діагностика, інформування, консультування, розвиток. Роль педагога-організатора в профорієнтаційній роботі. Партнерство із закладами вищої освіти, підприємствами, організаціями. Інструменти профорієнтаційного супроводу учнів.

Практична частина. Освітній кластер: «Професійний старт». Профорієнтаційний брейнстормінг: «Для чого потрібен коучинг у профорієнтації?». Коучинговий підхід: «Павутинна діаграма: сфера інтересів». Інтерактивний маршрут: «6 станцій навігації курсу «Професії»: від питання до дії».

Тема 2.5. Просвітницько-профілактична функція працівника психологічної служби в реаліях сучасності

Нормативне підґрунтя просвітницько-профілактичної роботи працівника психологічної служби системи освіти, на які повинен спиратися фахівець. Особливості просвітницько-профілактичної функції працівника психологічної служби. Напрями просвітницько-профілактичної роботи в закладі освіти, що продиктовані нормативними документами на навчальний рік та з урахуванням реалій сучасності. Відмінності просвіти від профілактики. Особливості проведення просвітницько-профілактичної роботи з учнями, педагогами, батьками. Зміст та форми просвітницької роботи. Напрямки профілактичної роботи зі здобувачами освіти. Форми та методи профілактичної роботи. Просвітницько-профілактичні програми. Просвітницько-профілактична робота у дистанційному форматі.

Практична частина. Загальне коло обговорення: Місце соціального педагога в реалізації Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?» з учасниками освітнього процесу.

Тема 2.6. Виховання на цінностях як стиль організації взаємодії з дитиною

Цінності як соціально-нормативними регулятора суспільного і громадського життя людини. Ціннісні ставлення та практичні здатності ключових компетентностей. Ціннісний підхід: ідеї, сутність, принципи. Основні види, класифікація та ієрархія цінностей. Функції цінностей. Профільна школа як ціннісна платформа формування особистості. Ключові цінності профільної школи.

Ціннісні орієнтири якості освітнього процесу та його результат. Шляхи формування життєвих цінностей особистості в сучасній школі.

Особистість педагога як носія загальнолюдських цінностей, глибоких і різноманітних знань, високих моральних якостей, патріота з активною громадянською позицією.

Практична частина. Вправа «Термінологічна розминка». Створення словника «Цінності та антицінності». Вправа «Цінності на карті». Робота з кейсами «Цінності, що шануються/не шануються в закладі освіти».

тест

Тема 2.7. Шляхи формування української ідентичності в Новій українській школі

Національна ідентичність є потребою держави, що зацікавлена в національно свідомих громадянах, здатних зберегти країну і забезпечити їй гідне місце в цивілізованому світі. Актуальність теми зумовлена спротивом українського народу країні-агресорці, відстоюванням ідентичності України як незалежної держави; загальноєвропейською та світовою тенденціями відтворення держави зусиллями кожного нового покоління як держави

національної, опертої на етнічну й національну свідомість, патріотизм своїх громадян. Вимоги концепції «Нова українська школа» «плекати українську ідентичність». Необхідність вільного володіння державною мовою як вирішального чинника національної самобутності в умовах повномасштабної війни.

Практична частина. Культурологічний квест «Скарби нації». (розробити завдання, що передбачають знання української літератури, символіки, музики, народних промислів, які учні мають виконати, переміщуючись від «станції» до «станції»).

Тема 2.8. Аксиологічне спрямування професійної діяльності педагога-організатора

Соціальна значущість професії «Вчитель». Рекомендації ЮНЕСКО-МОП щодо статусу вчителів. Результати дослідження стосовно глобального індексу статусу вчителя. Нормативно-правове регулювання діяльності педагогічного працівника. Професійно-педагогічна культура учителя. Цінності педагогічної діяльності. Нові ролі педагога. Складові успішної професійної діяльності вчителя.

Практична частина. Створення моделі успішної професійної діяльності вчителя.

Тема 2.9. Професійний розвиток педагога-організатора у контексті реалізації функції виховання

Нормативно-правове забезпечення підвищення кваліфікації. Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (Постанова КМУ від 21 серпня 2019 р. № 800). Процедура підвищення кваліфікації. Основні напрями підвищення кваліфікації. Права та обов'язки педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу.

Професійний розвиток педагогічних і науково-педагогічних працівників. Повноваження педагогічної ради щодо підвищення кваліфікації. Індивідуальна траєкторія розвитку педагогічних працівників. Комплексні освітні програми Харківської академії неперервної освіти. Результати підвищення кваліфікації.

Практична частина. Діагностика професійних потреб педагогів та планування індивідуальної траєкторії розвитку. Критерії та індикатори професійного зростання.

Тема 2.10. Екологічне виховання в закладах загальної середньої освіти: сучасні підходи до організації

Актуальність екологічної освіти і виховання. Пошук шляхів гармонізації взаємовідносин людського суспільства й природи. Значення екологічного виховання у подоланні екологічної кризи.

Формування екологічної грамотності і культури, сприяння інформованості суспільства про екологічну ситуацію в світі, регіоні, на місці проживання, обізнаності з можливими шляхами вирішення різних екологічних проблем, з концептуальними підходами до збереження біосфери і цивілізації як одне із ключових завдань освітньої системи.

Екологічна компетентність сучасної особистості як запорука ефективного вирішення життєвих проблем. Підпорядкування задоволення потреб людини принципам сталого розвитку.

Соціальні та педагогічні чинники формування екологічної компетентності особистості.

Практична частина. Визначення ефективних форм і методів екологічного виховання в ЗЗСО. Обмін досвідом участі у природоохоронних акціях та використання дієвих підходів до формування екологічного мислення, світогляду, культури школярів.

Модуль 3. Професійний розвиток педагога-організатора та сучасні виклики освітнього середовища

Тема 3.1. Лідерство педагога-організатора в організації освітнього процесу в НУШ

Суть понять «лідерство» та «педагогічне лідерство». Лідерство як складова професійної діяльності педагога. Сучасні підходи до розуміння педагогічного лідерства. Роль учителя-лідера в освітньому процесі. Інноваційна діяльність педагога як можливість прояву лідерських якостей, активне впровадження нових освітніх технологій у навчальну та виховну роботу з дітьми. Оцінювання ефективності педагогічного лідерства.

Практична частина. Практики реалізації педагогічного лідерства: моделі залучення учнів до співпраці та відповідальності, методики розвитку лідерських якостей в учнях, формування ціннісно орієнтованого середовища. Взаємодія з батьками у контексті реалізації педагогічного лідерства.

Тема 3.2. Супервізія як важливий елемент професійного зростання вчителя

Загальні аспекти міжнародного та українського досвіду супервізії. Супервізія, супервізор та супервізант: сутність понять. Супервізія: цілі, завдання, функції. Співпраця супервізора та супервізанта на основі принципів НУШ. Структурно-змістові компоненти профілю супервізора. Категорії осіб, які можуть бути супервізорами. Принципи, методи та форми організації супервізії. Інструменти супервізії: анкета самооцінювання супервізанта, форма спостереження за уроком, портфоліо супервізанта, щоденник рефлексії супервізанта, план професійного розвитку супервізанта. Значення результатів проведення супервізії для супервізанта та супервізора. Самооцінювання професійної діяльності педагогів.

Практична частина. Спростовуємо стереотипи про супервізора. Метафори «Якості супервізора». Визначаємо відмінності між коучингом, наставництвом та супервізією.

Тема 3.3. Вектори розвитку інклюзивного навчання в закладах освіти

Нормативно-правові засади управління інклюзивною освітою в ЗЗСО. Інклюзивна політика та стратегія розвитку закладу освіти. Система внутрішнього забезпечення якості інклюзивного навчання. Організація інклюзивного освітнього середовища в ЗЗСО. Управління командою психолого-педагогічного супроводу. Планування та моніторинг якості інклюзивного навчання. Роль заступника керівника школи в управлінні інклюзивними процесами. Партнерство з батьками та міжвідомча взаємодія. Професійний розвиток педагогів у контексті інклюзії. Реалізація моделі та технології управління якістю організації інклюзивного навчання в ЗЗСО. Проєктний менеджмент в контексті інклюзивного навчання: від теорії до практики.

Практична частина. «Майстерня нормативів: інклюзія в дії» (аналіз та практичне застосування нормативно-правових документів для організації інклюзивного навчання). «Освітній марафон: стратегія інклюзії» (планування та моделювання інклюзивної політики). «Майстерня інклюзивного середовища» (проєктування психологічного простору для підтримки учнів з особливими освітніми потребами). «Командний квест психолого-педагогічного супроводу» (вирішення кейсів із практики підтримки учнів).

Тема 3.4. Учніське самоврядування як ефективна виховна технологія: можливості та інструменти

Нормативно-правові документи, що регламентують діяльність учнівського самоврядування. Поняття «учнівське самоврядування», «дитяча громадська організація». Завдання та принципи діяльності органів учнівського самоврядування. Виховний потенціал самоврядування у розвитку лідерства та громадянської активності учнів. Роль педагога-організатора в підтримці учнівського самоврядування. Пласт і скаутський рух як форми виховної роботи.

Практична частина. Вправа «Так – ні». Дискусія «Мій досвід участі в самоврядуванні». Робота в групах «Організаційно-педагогічні умови ефективного учнівського самоврядування».

Тема 3.5. Конкурси професійної майстерності для педагогічних працівників

Роль професійних конкурсів у системі післядипломної освіти. Огляд конкурсів, що координуються та супроводжуються КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти». Організаційно-методичний супровід

учасників конкурсів. Підготовка педагогів до участі в конкурсі. Критерії оцінювання та конкурсні випробування. Психолого-педагогічна підтримка конкурсантів. Аналіз результатів участі та поширення досвіду. Формування індивідуальної траєкторії професійного розвитку.

Практична частина. Опрацювання технологічних аспектів підготовки до конкурсів. Опрацювання типових помилок.

Тема 3.6. Співпраця вчителя, бібліотекаря та батьків в інтересах дитини

Особливості партнерських відносин учасників освітнього процесу Нової української школи щодо задоволення й розвитку інформаційних потреб і запитів читачів, розширення кола їх пізнавальних інтересів, забезпечення дозвілля. Читання як основа освіти та самоосвіти особистості впродовж усього життя. Організація спільної діяльності батьків, учителів, бібліотекаря в активізації дитячого читання та поліпшенні його якості. Родинне читання — цікава та своєрідна форма спілкування. Шкільна бібліотека на допомогу сімейному читанню. Всеукраїнський місячник шкільних бібліотек як запорука партнерських відносин усіх учасників освітнього процесу щодо популяризації книги та читання.

Практична частина. Проаналізувати сайт Харківської академії неперервної освіти <http://edu-post-diploma.kharkov.ua/?news-category=%D1%88%D0%BA%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96-%D0%B1%D1%96%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B8>), сторінку «Бібліотека», розділ «Шкільна бібліотека». Як запропонований медіаконтент можна використовувати на уроках чи позакласних заходах для активізації читання дітей?

Тема 3.7. Медіаграмотність: як не потрапити на гачок ІПСО та протидіяти їм

Суть поняття «інформаційно-психологічні операції (ІПСО)», основні складники. Етапи підготовки та реалізації ІПСО. Сили та засоби ІПСО країни-агресорки. Основна мета ІПСО рф. Приклади ІПСО та їх аналіз. Офіційні інформаційні канали СБУ, якими варто скористатися для перевірки інформації, щоб не потрапити на гачок ІПСО.

Виявлення відеофейків на основі типових ознаки III-генерації, що можна візуально помітити в підробних відеороликах. 5 головних ознак дезінформації (за Д. Золотухіним) як складової ІПСО. Прості маркери розпізнавання недостовірної інформації (за О. Гороховським).

Практична частина: вправа «Знайди ІПСО». Як протидіяти ІПСО? *Вправа-криголам у Mentimeter:* Що ви розумієте під поняттям ІПСО?

Тема 3.8. Цифрова інтерактивна взаємодія

Поняття цифрової взаємодії: що це і чому це важливо. Види та рівні цифрової взаємодії. Переваги та недоліки використання гейміфікації в навчанні. Місце гейміфікації в освітньому процесі. Ефективність застосування гейміфікації під час навчання.

Інструменти для створення контенту. Візуалізація даних. Особливості застосування гейміфікації. Сервіси швидкої комунікації, онлайн-дошки, вікторини, флеш-картки, вебквести, кросворди, пазли, ребуси, комікси та ін. Етичні та правові аспекти цифрової взаємодії.

Практична частина. Створення онлайн-вправ. Опрацювання можливостей та створення комунікативної вправи засобами Wooclap.

Тема 3.9. Майстерня AI: технології штучного інтелекту у виховній роботі

Нормативно-правове забезпечення. Ресурсні та технологічні можливості впровадження ШІ в освіти, переваги та виклики ШІ в освіті. Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні. Принципи відповідального використання та обмеженість ШІ. Найкращі нейромережі у своїх категоріях. Огляд платформ ШІ (генеративні можливості ШІ при роботі з текстом, генерація зображень, відео та графіки). Особливості використання ШІ в виховній роботі. Автоматизація управлінських процесів. Корисні ресурси. Перспективи в освіті. Додаткові курси.

Практична частина. Опрацювання найкращих нейромереж у своїх категоріях (notebooklm.google, perplexity.ai, gamma.app, mylens.ai, mapify.so, suno.com, magicschool.ai та ін.). Створення цифрових продуктів, діаграм, інфографіки для виховного процесу.

Тема 3.10. Формуємо здоров'язбережувальну компетентність здобувачів освіти засобами проєктної діяльності

Основи здоров'язбережувальної компетентності: поняття «здоров'я», «здоров'язбережувальна компетентність». Основні складові здоров'я: фізичне, психічне, соціальне. Фактори, що впливають на здоров'я. Право на здоров'я в умовах війни. Ключові аспекти здорового способу життя. Навички безпечної поведінки. Значення ціннісного ставлення до здоров'я.

Проєктна діяльність як інструмент формування компетентності. Основи проєктного методу. Етапи реалізації проєкту: ідея, планування, реалізація, оцінка результатів. Приклади проєктів ЗЗСО, спрямованих на формування здоров'я. Активна/інтерактивна моделі навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти. Кейс педагогічних технологій і методів реалізації проєктної діяльності: індивідуальні та групові проєкти, командна робота й ефективна комунікація, обговорення та мозковий штурм, практичні вправи і симуляції, інтерактивні ігри та дослідження щодо здоров'я.

Проектна діяльність як інструмент розвитку особистості, складова превентивно-просвітницької роботи ЗЗСО.

Практична робота. Розробка і презентація мініпроектів на тему здорового способу життя. Оцінювання ефективності проєктів: що працює, що можна покращити.

Тема 3.11. Тренінг розвитку навичок «Емоційний інтелект та стресостійкість як складові професійної майстерності»

Основи емоційного інтелекту. Компоненти ЕІ: самоусвідомлення, саморегуляція, емпатія, соціальні навички. Переваги ЕІ у професійній діяльності асистента вчителя. Розвиток самоусвідомлення. Саморефлексія та саморегуляція в роботі асистента вчителя. Аналіз власного емоційного стану. Ведення щоденника емоцій. Розвиток емпатії. Активне слухання та розуміння інших. Соціальні навички та комунікація.

Стрес та професійне вигорання в роботі заступника директора: ознаки, стадії, причини та способи профілактики. Розвиток стресостійкості як умова ефективної діяльності асистента вчителя. Техніки самодопомоги та шляхи подолання професійного вигорання. Профілактика емоційного вигорання.

Практична частина. Розвиток навичок розпізнавання власних емоцій, самоаналізу, самоусвідомлення. Практика «Взуття іншого»: погляд на ситуацію з позиції учня чи колеги. Відпрацювання дихальних технік управління стресом. Практика «Секунда перед реакцією» в конфліктних ситуаціях. Складання «Валізи власних ресурсів профілактики / подолання професійного вигорання»

Тема 3.12. Лабораторія ідей: «Технології розвитку здібностей і талантів особистості в умовах загальної середньої освіти»

Умови розвитку здібностей і талантів. Можливості позашкільної освіти у формуванні та розвитку здібностей і талантів. Роль гуртків та їх спрямованість. Основні інструменти для розвитку здібностей і талантів в закладах загальної середньої освіти.

Практична частина. Вікторина «Про науку». Як розвивати наукові здібності. Робота з інструментами для розвитку творчого мислення: друдли, незвичне використання предметів (демонстрація на дошці Milanote), ознайомлення з платформами для розвитку критичного мислення здобувачів освіти. Основні засоби для залучення здобувачів освіти до участі у конкурсах.

Тема 3.13. Виховання на цінностях як стиль організації взаємодії з дитиною

Дитячий колектив як соціальна спільність. Здатність співпрацювати в команді як основа формування компетентностей особистості. Типи

колективів. Особливості розвитку дитячого колективу. Методики формування колективу.

Поняття команди, командного духу. Інструменти командоутворення. Співучасть та залучення. Потенціал командної роботи для розвитку дитини. Командоутворення як комплекс тренінгів, спрямованих на процес формування команди. Етапи формування команди. Поняття командного духу.

Практична частина. Вправа «Я-повідомлення, Ти-повідомлення». Створення чек-листа «Як підтримувати команду в дистанційному форматі». Робота в малих групах «Образ команди».

Тема 3.14. Гартуємо стійкість: інтеграція фізичної підготовки та військово-патріотичного виховання в сучасній школі

Філософія сучасної стійкості: психологічний аспект, ціннісні орієнтири – ключові завдання освіти в умовах сучасних викликів, особливо в контексті війни та боротьби за незалежність України. Концепція формування фізичної готовності до захисту України як складник національної стійкості.

Конвергенція фізичного розвитку та оборонної свідомості. Фізична підготовка – фундамент для опанування прикладних навичок. Панкратіон, кросфіт, хортинг та його види як модулі модельної навчальної програми «Фізична культура», їх кореляція із завданнями гурткової роботи з військово-патріотичного виховання і спрямованість на формування оборонної свідомості. Соціально-психологічний гарт і ціннісна стійкість: командна взаємодія в тактичних іграх, відповідальність за побратима та усвідомлення власної ролі в системі національної безпеки. Ключові принципи викладання: власний приклад, гейміфікація, безпека та інклюзивність, інтерактивні форми навчання, зокрема військово-спортивні ігри та симуляції.

Практична частина: Моделювання навчальних ситуацій на інтеграцію фізичного навантаження з алгоритмами курсу «Захист України». Розробка практичного кейсу інтегрованого заняття, де фізична вправа безпосередньо переходить у військово-прикладну дію.

Модуль 4. Діагностико-аналітичний

Тема 4.1. Настановне заняття «Формула ефективної виховної роботи: бачення, дія, результат»

Презентація тем модулів, основних завдань, очікуваних результатів. Пояснення структури занять. Вхідне діагностування слухачів. Визначення особистих орієнтирів професійного розвитку.

Практична частина. Обговорення в групах «Суперсила мого досвіду». Складання «Карти очікувань». Практикум «Виховні практики педагогічної підтримки учнів: сучасні підходи».

Тема 4.2. Виховний кластер: інтеграція ідей та практик

Відкрите коло вражень «Яку практику педагогічної підтримки учнів я планую застосувати?». Колективний кластер «Виховні практики педагогічної підтримки учнів в освітньому середовищі». Визначення конкретних кроків для впровадження отриманих знань у своїй роботі.

Практична частина. Презентація мініпроектів «Виховні практики педагогічної підтримки учнів: від ідеї до впровадження».

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

Практичні завдання зазначені у відповідних темах.

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. Проаналізуйте нормативно-правову базу щодо забезпечення безпечного освітнього середовища.
2. Визначте роль учасників освітнього процесу у розвитку внутрішньої системи якості освіти.
3. Проаналізуйте значення співпраці закладу освіти з батьками та громадою у профорієнтаційній роботі.
4. Охарактеризуйте роль педагогічного колективу у створенні інклюзивного середовища.
5. Зазначте переваги та недоліки цифрової комунікації.
6. Наведіть приклади використання штучного інтелекту для організації виховних заходів.
7. Які методи формування командної взаємодії є найбільш ефективними?

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Закон України «Про освіту»
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Закон України «Про повну загальну середню освіту»
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#n984>
3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)».
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-19>
4. Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5207-17>
5. Указ Президента України від 03.12.2020 № 533/2020 «Про забезпечення створення безбар'єрного простору в Україні».
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/533/2020#Text>

6. Указ Президента України від 25.05.2020 №195/2020 «Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі».

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/195/2020#Text>

7. Методичні рекомендації щодо організації виховного процесу в закладах освіти (2024). – МОН України. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-metodychni-rekomendatsii-shchodo-orhanizatsii-vykhovnoho-protsesu-v-zakladakh-osvity>

Основна література

1. Балуба І., Венгловська О., Новик І., Стягунова О. Застосування професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти»: методичні рекомендації. Київ : УІРО, 2024. 54 с.

2. Бех І. Д. Виховання особистості: у 2 кн. Кн. 2: Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади. Київ: Либідь. 2020. 344 с.

3. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О., Ліннік О. О. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. 2-ге видання, перероб. і доп. Київ, Державна служба якості освіти, 2021. 350 с.

4. Виховний простір Нової української школи: методичний посібник для педагогічних працівників закладів загальної середньої та позашкільної освіти. Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2019.

5. Джерело педагогічних інновацій. Особливості виховання в Новій українській школі. Випуск № 2(42). Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2023. 180 с.

6. Дужик Н. Соціально-емоційне навчання в системі сучасних педагогічних знань. Актуальні питання гуманітарних наук. 2020. Вип. 27. Т 2. С. 186–192.

7. Канішевська, Л.В. Виховна робота в Новій українській школі: методичний посібник для вчителів початкових класів. Київ: Генеза. 2021. 208 с.

8. Карпенчук С.Г., Андрусишин Б.І. Виховні практики в закладах загальної середньої освіти: збірник методичних матеріалів. Київ: Педагогічна думка. 2023. 240 с.

9. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. К.: Літера ЛТД, 2018. 160 с.

10. Учительський апгрейд: самооцінювання професійної діяльності: збірник діагностичних матеріалів / Ю. Борисенко, О. Венгловська, Г. Гладкова, І. Новик, О. Стягунова, О.Федоренко; за заг. ред. І.Новик. Київ: УІРО, 2024.

Додаткова література

1. Кириченко М.О., Оніщенко Н.П. Національно-патріотичне виховання в умовах сучасних викликів: методичний посібник. Харків: Основа. 2022. 176 с.
2. Оржеховська В.М., Єжова О.О. Превентивне виховання: теорія і практика: навчально-методичний посібник. Київ: Слово. 2021. 192 с.
3. Освіта України в умовах воєнного стану. Інноваційна та проєктна діяльність: Науково-методичний збірник / за загальною ред. С. М. Шкарлета. Київ-Чернівці «Букрек». 2022. 140 с.
URL: <https://cutt.ly/iBpakmB>
4. Педагогіка партнерства – основні ідеї, принципи та сутність. Т. С. Кравчинська. URL: <https://surl.li/zsebjc>
5. Пилипко Є. В. Філософія і виховання сучасної молоді. URL: <http://eprints.kname.edu.ua/30771/1/109.pdf>